

Algemene beschouwingen 7 november 2019

Voorzitter, de algemene beschouwingen zijn voor ons “een beetje kijken hoe het gaat” en “een beetje kijken wat er komt”. En dit jaar is er veel gebeurd. Financieel heeft Valkenswaard het bijzonder slecht gedaan. Voor het eerst in de 13 jaar dat ik politiek actief ben, zakten we door de ondergrens van 3 miljoen aan reserves. En dit nadat het college met de kaasschaafmethode ongeveer 1 miljoen had bezuinigd. In juni heb ik nog aangegeven dat dit college in onze ogen geen beslissingen nam. Geen projecten stopzette, geen sterke keuzes maakte. In plaats van de 2,9 miljoen te verhogen werd gewoon de ondergrens uit de boeken geschrapt. Dit verleidde mij tot de uitspraak: als het uw eigen geld zou zijn, deed u het wel anders. Maar ja nu is het van de burger.

Juni was ook de maand van de twee moties van wantrouwen. Sinds jaren is dat niet meer voorgekomen en dan speelt er dus iets. Helaas hebben onze collega's van de coalitie geen woord gebruikt om te zeggen dat het college het beter kon en moest doen. Zij deden het voorkomen alsof ze wel tevreden waren. En dat zorgde voor een breuk in de samenwerking. In september hebben we dit nogmaals gezien toen wethouder Geldens onder vuur kwam te liggen i.v.m. een mogelijke integriteitschending. Ook toen geen woord van de coalitiepartijen dat het de grens had bereikt. Het college kon ongemoeid verder.

Samen voor Valkenswaard zou graag invulling geven aan haar naam: SAMEN. Dus OOK met de coalitiepartijen. Per slot van rekening doen we het allemaal voor onze inwoners. Maar na de laatste vergaderingen is het lastig gebleken om die blijvende samenwerking te hebben. Fractieleden van de coalitie: u mag uw college beschermen. Geen probleem. Maar u mag daar ook kritisch op zijn. Zeg het gewoon als zaken verkeerd lopen en bedek niet alles met de mantel der liefde. Jammer is het dat ik de fractievoorzitters van CDA en H&G maandag nog aanbiedt onze moties en amendementen te mailen om te kijken of ze mee willen doen. Niets van hun kant naar mij, ondanks dat ik een amendement graag mee wilde indienen. Wat moet je doen om samenwerken te stimuleren, zo vraag ik me af?

Het jaar 2019 is bijna voorbij. Een jaar waarin ons huishoudboekje wederom niet sluitend is; we geven meer uit dan wat er binnenkomt. En dan de begroting voor 2020. Een getallenspel dat naast heel veel inhoudelijke zaken, niet meer is dan een creatief boekhoudkundig spel. Onder de streep zou het moeten kloppen. College blij. Coalitie blij. Provincie blij.

Maar het klopt niet, want ons is een begroting aangeboden met een negatief financieel perspectief van 326K Euro. Wat een geluk dat op Prinsjesdag er besluiten zijn voorgesteld die voor Valkenswaard extra geld in het laadje brengen. Op de valreep, afgelopen week, werd de min in een kleine plus veranderd. Dit zegt op zich al heel wat: kennelijk is er niet veel nodig om onze financiën te doen kantelen. Nu valt het goed uit, maar het kan net zo makkelijk de andere kant op vallen. College, u speelt derhalve met vuur.

Dan naar de inhoud. Het sociaal domein. Toch een belangrijk gebied dat heel veel inwoners direct of indirect raakt. Vanaf 2020 gaan we naar het abonnementstarief. De informatie daarover volgend, lijkt dat hier heel veel werk op ons bord ligt en op ons af komt. Daarom de vraag aan de wethouder: zijn wij ambtelijk m.b.t. het aantal uren en financieel m.b.t. inkomstenderving wel voldoende voorbereid op de gevolgen van het abonnementstarief? Of worden we al snel geconfronteerd met oplopende kosten door ambtelijke inzet maar later ook door minder inkomsten? En kunt u toelichten wat we op dit vlak al hebben gedaan?

In de raadsinformatiebrief staan bedragen voor zorg genoemd tussen de 200.000 en 500.000 euro. Dat zijn de mogelijke extra kosten. Daarnaast staat er in de brief dat die gecompenseerd worden

door de hogere inkomsten van de eigen bijdragen. Dat is volgens ons een pertinente onjuistheid om dat zo te schrijven. Het nieuwe tarief zal eerder minder geld opleveren dan dit jaar. De kosten zullen dus naar verwachting NIET gecompenseerd worden.

Daarnaast maakt u ook een keuze die wij niet zullen maken. Zeker niet zo rigoureuus. We gaan bezuinigen op individuele begeleiding en op dagbesteding. Dit met 10K, dan 30K en daarna met 100K! Dagbesteding die inmiddels al lang is volgelopen met wachtlijsten tot gevolg. U praat over 'voorliggende voorzieningen'. Fantastisch woordgebruik maar in de praktijk een grote donkere wolk boven het hoofd van een enorme groep kwetsbare inwoners. Helaas is het voor mij niet mogelijk om op dit onderwerp een tegenbegroting op te stellen. Maar wij houden ons hart vast. In die zin zien wij namelijk ook de houding van het college als het gaat om de 100 Euro extra voor chronisch zieken. Een breed aangenomen amendement wordt door u gewoon terzijde geschoven en later met excuus afgedaan als 'We hebben het anders gelezen'. Nee, het was klip en klaar! Daarom nu wederom een amendement samen met collega's.

Mantelzorgers staan bovenaan de lijst van u als het gaat om de oplossing van problemen. Natuurlijk zijn wij ook voor mantelzorg. Maar deze belangrijke groep bestaat meestal uit een partner en/of de kinderen en ze worden vaak volledig uitgenut; ze krijgen er alleen maar meer bij. En dat terwijl bijna de helft van de senioren het lastig vindt, dat zij een beroep moeten doen op mantelzorgers. Ook hierover een motie.

Positief zijn wij als het gaat om het tegengaan van fraude. Zo meldt u dat front-office medewerkers getraind worden op het gebied van adresfraude en adresonderzoek. Jammer is dat u, ondanks een eerder van ons aangenomen motie, wel praat over het RIEC en niet over de Landelijke Stuurgroep Interventieteams. Gelukkig bent u op dit vlak wel in gesprek met VNG en dat is een goede zaak.

Negatief zijn wij over het gemak waarop u de lasten voor de inwoners verhoogt. Een verhoging van de afvalstoffenheffing met 13%. Hoelang blijven we dit accepteren door uw remmend beleid samen met Cure rond afvalscheiding. Wij hebben u eerder kwalijk genomen dat er geen enkele druk op Cure is gelegd om zelf met bezuinigingsvoorstellen te komen. Met gemak accepteert u dat de overhead met 13% stijgt. Wij hebben bezuinigingsvoorstellen gedaan door afval anders in te zamelen. Maar het werd terzijde geschoven met als gevolg dat onze inwoners bij moeten betalen.

Nog zo'n 'dingetje': Overhead m.b.t. de rioolheffing is met 41% verhoogd t.o.v. gerealiseerde bedrag van 2018. Roept dit bij u geen vragen op? OZB is in twee jaar tijd verhoogd met meer dan 8%. Hoppa. Doe er maar bij. In de Nota kaders van juni sprak u nog over een verhoging van 4% voor volgend jaar maar in uw berekening staat 4,7%. Is maar 0,7% meer, maar met het grootste gemak van de wereld doet u dat erbij. Waarom verhoogt u alleen maar en komt u niet met bezuinigingsvoorstellen? Is het dan zo gemakkelijk om alles maar bij de burgers neer te leggen?

In juni hebben wij al gevraagd om keuzes te maken met de uitvoering van projecten. Dus daar komt hij dan weer: STOP met het project Wilhelminapark. De gemaakte kosten – uw zogenaamde kapitaalsvernietiging - zijn voor de toekomst niet weggegooid. Onderzoekresultaten zijn later ook gewoon bruikbaar. Datzelfde geldt voor de aangenomen motie 'Kinderraad'. Niets mee gedaan want ja het was een motie geen amendement. Daarom twee amendementen van ons met als dictum: u legt ons een berekening voor van de kosten van het project Wilhelminapark. U vermeerdert dat met de 10K van de Kinderraad, waar we niet mee verder gaan. Dat eindbedrag wordt van de lastenverzwaring van de burgers gehaald. Onder de streep blijft het gelijk. Maar voor de burgers wordt het beter. En mocht dat volgens de raad een verkeerde doelgroep zijn, wat eigenlijk niet kan, dan een zelfde amendement maar dan laten we het geld terugvloeien naar de algemene reserves.

Dan hebben wij nog twee moties samen met VL die we misschien ook als motie vreemd bij de volgende raadsvergadering kunnen neerleggen, maar dat doen we bewust niet. Waarom niet? Wat is het mooi om iets te vragen wat juist GEEN geld kost. GEEN negatieve gevolgen voor de begroting maar WEL een positief gevoel voor veel burgers die het minder hebben dan de rest. Geef de Boodschappenmand haar kledingbank terug nu het Goed is verdwenen en de nieuwe kledingbank, die zou komen in het wit-gele-kruisgebouw, er na de subsidieverstrekking niets meer heeft gedaan. Geef de Boodschappenmand de ruimte voor een Kerstkringloop. We doen er voor veel mensen goed mee. Waarom? Het is nodig. We betalen nu al huur voor een leegstaand deel van het pand. Dat is weggegooid geld. Het gaat alleen om de tijd dat zij daar verblijven. Leger des heils is mooi maar een groot deel van de doelgroep durft zich daar niet te laten zien uit schaamtegevoel.

En dan als afsluiter van mijn betoog nog 2 punten.

Het accountantsverslag van mei 2019 (nog geen half jaar geleden dus): “De financiële positie van de gemeente is zwakker dan gewenst. Wij adviseren om maatregelen te nemen om de financiële positie te versterken.” En dan in dat licht bezien pagina 134 van de begroting. Het financieringstekort is nu begroot op 7,5 miljoen. In 2023 op 22 miljoen. College, collega’s misschien willen we wel veel te veel. We hebben te veel vreemd geld nodig om te doen wat wij willen. Zoals hiervoor betoogt: we moeten de juiste beslissingen nemen. Dit accepteren ondanks dat de bedragen zijn begroot, kan wel eens slecht aflopen.

En het college heeft een week geleden om één vierkante meter te kopen voor 50 Euro. En notariskosten? Misschien 600 Euro. Waarom schenken we die meter niet, zo vraag ik u. Wederom. Zo makkelijk is het werken met andermans geld!

Voorzitter tot zover in eerste termijn.